

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла
Тичини

Білецька І. О., Паладьєва А. Ф.

**ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ:
ПОЛІКУЛЬТУРНИЙ ПІДХІД**

Монографія

Умань
ВПЦ «Візаві»
2021

УДК 378.018.8:373.5.011.3-051:81'243](02)

Б61

Рецензенти:

Шандрук С. І., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри лінгводидактики та іноземних мов, Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка;

Рогульська О. О., доктор педагогічних наук, доцент кафедри практики іноземної мови та методики викладання, Хмельницький національний університет;

Безлюдна В. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

*Друкується згідно з ухвалою вченої ради Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 16 від 27 квітня 2021 року)*

Білецька І. О.

Б61 Професійна підготовка майбутніх учителів іноземної мови: полікультурний підхід : монографія / Білецька І. О., Паладьєва А. Ф. ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. – Умань : Візаві, 2021. – 189 с.

У монографії представлено досвід формування іншомовної компетентності у ході професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови з урахуванням полікультурного підходу, здобутий членами кафедри теорії та практики іноземних мов факультету іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Адресовано науковцям, освітянам та здобувачам освітнього ступеня «магістр» закладів вищої педагогічної освіти.

УДК 378.018.8:373.5.011.3-051:81'243](02)

© Білецька І. О., Паладьєва А. Ф., 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
РОЗДІЛ 1. РОЗВИТОК ІНШОМОВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	6
1.1. Полікультурні тенденції сучасної вітчизняної іношомовної освіти.....	6
1.2. Білінгвізм як основа формування полікультурної особистості.....	37
1.3. Виховання міжкультурної толерантності студентів у процесі вивчення іноземної мови.....	51
РОЗДІЛ 2. ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	66
2.1. Формування пізнавальної самостійності майбутніх учителів іноземної мови у процесі вивчення фахових дисциплін.....	66
2.2. Застосування студентами навчальних стратегій під час вивчення теоретичних дисциплін іноземної мови.....	80
2.3. Інтерактивні технології навчання на заняттях з лексикології англійської мови.....	91
2.4. Імплементация інтерактивних методів навчання на заняттях з теоретичної граматики англійської мови.....	101
2.5. Нові підходи до викладання теоретичних дисциплін циклу «іноземні мови» в контексті інформатизації освітнього процесу.....	109
2.6. Контроль навчальних досягнень студентів у процесі вивчення лексикології англійської мови.....	118
2.7. Контроль знань студентів на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням.....	131
2.8. Проблема викладання латинської мови у вищій школі.....	140
2.9. Американський досвід професійно-педагогічної підготовки та перепідготовки вчителів іноземної мови.....	147

ПЕРЕДМОВА

*Корабель, який не знає, куди пливе,
ніколи не матиме попутного вітру ...
Конфуцій*

Система освіти є «кораблем», рух якого залежить від злагодженої роботи цілої команди за бортом. Для когось намічений шлях до кінцевого призначення може здатися лише недосяжною ілюзією через перешкоди, які є неминучими «рушіями» інтелектуальної еволюції, проте для інших досягнення запланованого є способом «розтопити льодовики-перепони» та спільними зусиллями «подолати шлях» для того, щоб зрештою знайти «ключ», який відкриє «двері» для всіх, об'єднаних непереборною жагою осягнути плюралізм життя, відкритістю до нових викликів та готовністю до здійснення повноцінного діалогу культур в еру стрімкого технологічного прогресу.

«Ниткою єднання» різних народів є мова, досконале володіння якою є способом «загоїти» незагоєні історичні рани, «доторкнутися» до незвіданих закутків безсмертної душі її носіїв, осмислити глибину смислів, закодованих у розрізі тенденцій суспільно-політичного життя різних соціальних верств. Різновекторна картина світу, яку ми конструємо, є своєрідним «пазлом», скласти який можна лише знаючи мову народу. Для того, щоб виховати підростаюче покоління «агентів змін», яким буде під силу на основі здобутих знань побудувати мости єднання ментальностей та «скласти пазл» світу, необхідним є звернення до парадигми підготовки вчителів іноземних мов в контексті євроінтеграції.

Ми не випадково провели паралель між «кораблем» та системою освіти. Сторінками цієї монографії ми також здійснимо уявну наукову подорож, крок за кроком рухаючись у заданому напрямку. Ми розпочнемо нашу мандрівку із характеристики не лише полікультурних тенденцій сучасної української іншомовної освіти, але й білінгвізму як квінтесенції формування полікультурної особистості. Здійснюючи фахову підготовку фахівців, інтегрованих у європейський та світовий науково-освітній простори, ми також звернемося до розкриття необхідності виховання міжкультурної толерантності здобувачів вищої освіти в процесі вивчення іноземної мови.

Здолавши лише першу частину нашої освітньої експедиції, ми перейдемо до характеристики особливостей формування іншомовної компетентності майбутніх учителів іноземних мов у парадигмі компетентнісного підходу. Будуючи та втілюючи ефективну стратегію професійного вдосконалення майбутніх фахівців у галузі іншомовної освіти, ми прагнемо поділитися нашими доробками у таких площинах: пізнавальна самостійність здобувача освіти, підбір та застосування ефективної навчальної стратегії при вивченні матеріалу, застосування інтерактивних технологій та методів навчання як вимога часу. Особливу увагу ми прагнемо звернути на екстраполяцію американського досвіду професійної підготовки вчителів-словесників на український освітній ґрунт.

Шановні читачі, здійснивши із нами цю подорож, ми сподіваємося, що її продовження знайде відлуння у Ваших працях, які засвідчать нові звершення із окресленого нами евристичного

вектору науково-педагогічного пошуку та стануть «новою хвилею» в «океані» педагогічної думки.